

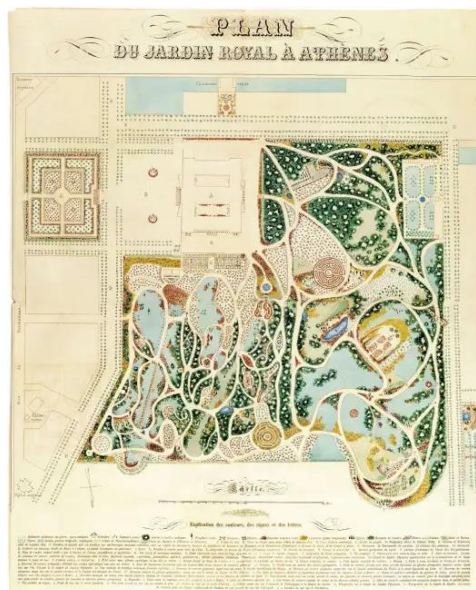


Ο Κήπος της Αμαλίας

Το 1832, ο 17χρονος Όθωνας γίνεται ο πρώτος βασιλιάς της Ελλάδας και ένα χρόνο αργότερα παντρεύεται στο Μεγάλο Δουκάτο του Ολδεμβούργου τη 17χρονη Αμαλία Μαρία Φρειδερίκη.

Όταν έφτασε στην Ελλάδα, η βασίλισσα Αμαλία αντίκρισε μια Αθήνα κατάξερη και ρημαγμένη και ένα από τα πρώτα μέληματα της ήταν να ασχοληθεί έντονα για τη γεωργία και τη δενδροκηποκομία. Υπό την καθοδήγηση της, οι Βασιλικοί κήποι δημιουργήθηκαν ακριβώς πίσω από το νέο παλάτι που χτίστηκε το 1838. Οι κήποι σχεδιάστηκαν το 1839, και πάνω από 500 είδη φυτών παραγγέλθηκαν από όλο τον κόσμο. Δυστυχώς, το κλίμα στην Αθήνα αποδείχθηκε πάρα πολύ σκληρό για πολλές ποικιλίες φυτών αν και κάποιες, πολύ λίγες, παραμένουν μέχρι και σήμερα.

Ο Εθνικός Κήπος δημιουργήθηκε το 1836 από τον Φρειδερίκο Γκαίρτνερ, τον αρχιτέκτονα των ανακτόρων του βασιλιά Όθωνα, σε μια έκταση 155 στρεμμάτων, με εντολή της βασίλισσας Αμαλίας. Τις φυτευτικές εργασίες οργάνωσε και επέβλεψε ο Γάλλος κηποτέχνης Φρανσουά Λουί Μπαρώ, ο οποίος ανέλαβε τη διεύθυνση του κήπου από το 1845 έως το 1854 και ο γεωπόνος Φρειδερίκος Σμιτ, ενώ στην συνέχεια επεκτάθηκε από τον Γερμανό βοτανολόγο Καρλ Νίκολαους Φράας.



Ο κήπος των ανακτόρων ή Κήπος της Αμαλίας, όπως ήταν γνωστός, ήταν επινόηση της βασίλισσας Αμαλίας, η οποία συνέλαβε το έργο ως χώρο αναψυχής με τριπλή λειτουργία: κήπο των ανακτόρων, δημόσιο πάρκο και βοτανικό κήπο.

Το 1839 φυτεύτηκαν 15.000 καλλωπιστικά φυτά που μεταφέρθηκαν από τη Γένοβα με το ιστιοφόρο Φοίνιξ, καθώς επίσης και με αυτοφυή είδη, που μεταφέρθηκαν από το Σούνιο και την Εύβοια, ενώ η Σπάρτη δώρισε 300 μοσχεύματα οπωροφόρων. Στο σχέδιο Μπαρώ αναφέρονται δεκάξι κατηγορίες: φοινικοειδή, φυλλοβόλα, λεύκες, αειθαλείς θάμνοι κ.λπ.

Το ενδιαφέρον της Βασίλισσας Αμαλίας για τον Κήπο ήταν τέτοιο, που λέγεται ότι περνούσε τουλάχιστον τρεις ώρες την ημέρα ασχολούμενη προσωπικά με την φροντίδα του. Στην οικογένεια άλλωστε της Αμαλίας, η δημιουργία και η συντήρηση πάρκων και κήπων αποτελούσε παράδοση, για αυτό και εκείνη θέλησε να κοσμήσει την Αθήνα με έναν μεγάλο κήπο. Η Αμαλία εργάστηκε ενεργά προς την κοινωνική βελτίωση και τη δημιουργία των κήπων στην Αθήνα. Το 1842 μάλιστα φύτεψε η ίδια τις Ουασιγκτόνιες, ένα είδος φοίνικα, που υπάρχουν μέχρι σήμερα στην είσοδο της λεωφόρου Βασιλίσσης Αμαλίας.



«Ελπίζω κάποτε να μου δώσει η Ιστορία τον τίτλο της βασίλισσας των φοινίκων» έγραφε στον πατέρα της, όταν έχει αρχίσει τις θεραπείες που έκανε προκειμένου να αποκτήσει τον πολυπόθητο διάδοχο και ταυτόχρονα είχε αρχίσει να δημιουργεί τον κήπο της, τον σημερινό Εθνικό Κήπο, ένα αριστούργημα βλάστησης, πρασίνου και καρποφορίας σε μια ξερή γη.

Την εποχή που ξεκίνησε το έργο, φάνταζε εντελώς περιττό καθώς η γύρω περιοχή ήταν έτσι και αλλιώς υπαιθρος. Η Βασίλισσα Αμαλία όμως επέμεινε, καθώς θεωρούσε πως η πόλη όφειλε να έχει μια σκιά και μια τοποθεσία όπου θα ήταν καταφύγιο πτηνών, αλλά και πηγής ωραίων αρωμάτων.

Ο κήπος ήταν η αναμφίβολα η αγαπημένη της ασχολία, του έδινε προσοχή και φροντίδα σαν να ήταν ένα παιδί που χρειαζόταν την δική της προσοχή.

Σε κάποιες από τις επιστολές της έγραφε:

«Σήμερα ξεφορτώνουν στον κήπο ωραιότατα φυτά που μου έστειλε η αυτοκράτειρα της Βραζιλίας. Εβδομήντα πέντε αειθαλή δένδρα, θάμνους κ.ά.»

«Διασκεδάζω πολύ στον κήπο μου. Φυτεύω δάφνες και άλλα φυτά. Μάλιστα προχθές έφθασαν και οι φοίνικες από την Ίο. Ο μεγαλύτερος έχει ύψος είκοσι μέτρα, οι άλλοι δεκαπέντε. (...)»

«Οι φοίνικες που έχω φυτέψει ήδη αναπτύσσονται θαυμάσια και φαντάζομαι πως θα κάνουν τον περίπατό τους οι άνθρωποι ύστερα από 300 χρόνια κάτω από αυτούς».

Η βασίλισσα Αμαλία φρόντιζε προσωπικά τον κήπο της ασχολούμενη με διάφορες καλλωπιστικές και κηπευτικές εργασίες, ενώ απολάμβανε συχνά τις βόλτες της και έκανε ιππασία.



Το ωράριο για την είσοδο στον κήπο ήταν αρχικά ελεύθερο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν βρίσκονταν εκεί οι Βασιλείς. Μετά την εξορία του Όθωνα και της Αμαλίας, από την Ελλάδα το 1862, κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Γεωργίου του Α' το 1917, η συνθήκη αυτή καταργήθηκε και ο κήπος αποδόθηκε στους πολίτες καθ' όλη την διάρκεια της ημέρας.

Σήμερα ο Εθνικός Κήπος είναι ανοικτός καθημερινά για το κοινό από την Ανατολή έως τη Δύση του ηλίου και χιλιάδες άνθρωποι τον επισκέπτονται κάθε χρόνο.

Αφροδίτη Κακαβελάκη

A2